

Desítky tisíc lidí mohou vyběhnout z dluhové pasti díky novému zákonu

28. 5. 2019

Od června získají lidé v exekuci větší šanci dostat se ze své tíživé finanční situace. Pomoci jim v tom má novela insolvenčního zákona. Zatímco nyní na oddlužení dosáhne ročně asi 20 tisíc lidí, díky změně zákona by to podle odhadu odborníků mohlo být 50 až 100 tisíc lidí ročně

„V rámci současné právní úpravy bohužel platí, že velkému počtu dlužníků není možné pomoci. Jejich dluhy jsou ve srovnání s příjmy tak obrovské, že na oddlužení prostě nedosáhnou. To se nyní změní,“ říká Michaela Čechurová z Nadačního fondu Oddlužení pro každého, který zdarma poskytuje komplexní poradenství předluženým lidem.

Můžete na úvod říci, jak moc jsou exekuce vážné téma a kolika lidí se týkají?

Exekuce postupně narůstají do obřích rozměrů. Je to reálný problém, který se týká statisíců lidí. Předloni mělo podle [mapy exekucí](#) nějakou formu exekuce 9,7 procenta obyvatel České republiky, tedy 863 tisíc lidí. Tři a více exekucí mělo 493 tisíc osob. Více než deset exekucí současně mělo 151 000 lidí. Celkem se vedlo přes 4,5 milionu exekucí. Nejhorší byla situace v Ústeckém kraji, kde byla v exekuci téměř pětina obyvatel, a v Karlovarském, kde v ní bylo 17 procent lidí. V okresech Chomutov, Sokolov, Most a Ústí nad Labem to byla víc než pětina.

Tito lidé mají nyní šanci svoji situaci řešit. Co se od června přesně stane? V čem skýtá novela insolvenčního zákona pro dlužníky naději?

Přestane platit vstupní podmínka, podle níž musí být dlužník schopen uhradit v pěti letech aspoň 30 procent svých závazků. Dosud musel totiž člověk v dluhové pasti prokázat, že je během pěti let schopen zaplatit alespoň 30 procent svých dluhů, včetně odměny insolvenčnímu správci ve výši 65 tisíc korun, a až poté mu soud oddlužení povolil. Tato podmínka díky novele padá. Nově je možné, aby člověk během pěti let zaplatil méně než dosud nutných 30 procent dluhů. Bude na soudu, aby na konci oddlužovacího procesu posoudil, zda dlužník vynaložil maximální možnou snahu a jeho oddlužení platí, i když zaplatil třeba jenom desetinu dlužné částky.

Co dalšího se mění?

Kromě mírnějších pravidel oddlužení se dlužníci od 1. června dočkají další změny, díky které jim každý měsíc zůstane po odečtení srážek více peněz. Podle novely bude částka, nad kterou se dlužníkovi srazí zbytek čisté mzdy bez omezení, zvýšena na dvojnásobek, tedy na 19 286 korun. Výrazným zjednodušením také bude, že dlužníci již nově k návrhu nebudou muset přikládat přílohu v podobě kompletního seznamu svých dluhů. Zároveň také nebudou muset předkládat přehled o svých očekávaných příjmech v příštích 5 letech, ale pouze pro následujících 12 měsíců.

Hodně se také hovořilo o tom, že v exekuci je stále více seniorů či invalidů, přináší také jim novela nějakou naději?

Ano, snazší oddlužení budou mít podle novely starobní důchodci a invalidé druhého a třetího stupně. Na oddlužení mohou dosáhnout už za tři roky, ale tuto variantu si mohou vybrat jen jednou. Těmto lidem bude umožněno oddlužit se již po třech letech a nebude se na ně však vztahovat podmínka splatit v daném čase alespoň 60 procent dluhu. Bude stačit, když budou věřitelům splácet 900 korun měsíčně, pokud není insolvenční správce plátcem DPH. Oddlužení se tedy v jejich případě bude řídit pravidly pětiletého oddlužení, bude ale trvat o dva roky kratší dobu.

Jaký je minimální příjem, aby měl člověk šanci se do procesu oddlužení zapojit?

Díky novele má šanci na oddlužení každý, jehož příjem vydá na zákonem dané nezabavitelné

prokáže snahu své dluhy splatit. Z toho je 1 089 korun odměna pro insolvenčního správce, stejnou částku bude muset dlužník minimálně uhradit na umoření závazků vůči věřitelům.

Častou výtkou bylo, že dluhy enormně navýšily penále, například u pokut u dopravních podniků. Mění se něco i v této oblasti?

Novela změní i pořadí uspokojování pohledávek. Pohledávky, u nichž takzvané příslušenství, tedy úroky, pokuty nebo penále, převyšují jistinu, se stanou podřízenými. Znamená to podstatné snížení výše pohledávek, které je třeba uhradit. Podřízené pohledávky se totiž uspokojují až mezi posledními. V případě, kdy je dlužník schopen splatit v rámci oddlužení 60 procent za 3 roky nebo 30 procent za 5 let, se k podřízeným pohledávkám nepřihlíží vůbec.

Pokud jsem dlužník, jak mám postupovat?

V případě, že se dlužník rozhodne podat návrh na oddlužení, musí tak učinit ve spolupráci s některým z akreditovaných odborníků, tedy zástupcem právnických profesí, jako je advokát, notář, insolvenční správce, případně exekutor, nebo ve spolupráci s neziskovými a veřejně prospěšnými organizacemi, které mají potřebnou státní akreditaci. Ne každý ale samozřejmě na oddlužení dosáhne, proto je dobré poradit se předem s odborníkem.

Jaká je odměna za zpracování návrhu na oddlužení a jeho podáním k soudu?

Maximální odměna zůstává ve výši 4 000 korun v případě oddlužení jednotlivce a 6 000 korun u společného oddlužení manželů. Uvedená částka se nicméně platí pouze v případech, kdy návrh zpracovává právník. Akreditované neziskové a veřejně prospěšné organizace na odměnu nárok nemají. Je důležité zmínit, že za přípravu návrhu se zpracovateli neplatí předem, svoji odměnu získává až po zahájení insolvenčního řízení, a to ze splátek, které dlužník pravidelně měsíčně hradí.

Kamil Chalupa